

**พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสถาบันทางสังคมโดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบร่วมมือของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

**DEVELOP A SET OF LEARNING ACTIVITIES ABOUT SOCIAL INSTITUTIONS
USING COOPERATIVE LEARNING MANAGEMENT FOR STUDENTS IN THE 2ND
YEAR OF SECONDARY SCHOOL, SAMAKKHI WITTAYATHAN SCHOOL,
MUEANG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE**

1.ศุภิสรา หยอมนวิไล, 2.พระมหาวิโรศักดิ์ สุรเมธิ, 3.ตระกูล ชำนาญ

1.Supisara Yomwilai, 2.PhraMaha Wirasak Suramethi, 3.Trakoon Chamnan

1., 2., 3. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

1., 2., 3. Mahamakut Buddhist University Lanna Campus

E-Mail: hyxmwilisuphisra975@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้การศึกษาของนักเรียน 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องสถาบันทางสังคมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (ฝ่ายพระปริยัติธรรม) โดยเลือกแบบเจาะจง (Specific sample group) รูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental research) ด้วยวิธีการใช้กลุ่มทดลองเดี่ยวเพื่อวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One group Pretest – Posttest) การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัยมี 3 ชุด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติทดสอบค่า t-test) แบบ Dependent Sample.

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 80.26/86.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 75/75 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถาบันทางสังคม โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38

คำสำคัญ: 1. การสอนแบบร่วมมือ; 2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; 3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research aimed to: 1) To create and test the efficiency of the learning activity set for Mathayom 2 students at Samakkhi Witthayatham School. 2) Comparison of learning achievement in social studies on the topic of social institutions using cooperative learning management of Mathayom 2 students at Samikhiwittayakarn School before and after studying 3) Study the opinions of Mathayom 2 students towards learning management using cooperative learning management. The sample group was Mathayom 2 students at Samakkhi Witthayathan School, Mueang District, Chiang Mai Province., (Phra Pariyatti Dhamma Division), by selecting a specific sample group, a quasi-experimental research model, using a single experimental group to measure the results before and after the experiment (One group Pretest – Posttest). The research instruments were the learning management plan and the student opinion test. The data were analyzed using basic statistics, including mean, standard deviation, percentage, and t-test statistics, Dependent Sample.

The research results found that 1) the results of the efficiency test of the learning activity set of Mathayom 2 students had an efficiency of 80.26/86.02, which was higher than the standard criteria of 75/75. 2) The learning achievement on the topic of South America of Mathayom 2 students using cooperative learning after studying was significantly higher than before studying at the statistical level of .05. 3) The results of the opinions of Mathayom 2 students on the learning management using cooperative learning were at the level of 4.38 .

Keywords: 1.Collaborative teaching 2.Learning activity package 3. Academic achievement

บทนำ

ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเห็นประเด็นปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยศึกษาข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านมา ตลอดจนพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นักเรียนในปีการศึกษา 2565 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.67 ปีการศึกษา 2566 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 78.5 (โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร, 2566) ซึ่งทั้งสองปีการศึกษาที่ผ่านมาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมต่ำกว่าเกณฑ์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้ จากผลการเรียนของนักเรียนในระดับต่าง ๆ ข้างต้น และศึกษาข้อมูลผลการเรียนรายวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษาที่ผ่านมา จากแบบรายงานผลการเรียนประจำปีพบว่า นักเรียนไม่ชอบการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองเพราะรู้สึกเบื่อหน่ายกับการที่ต้องจดจำเนื้อหาที่เยอะ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีบรรยายและมีเวลาจำกัดในการทำกิจกรรม นักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากทำให้ดำเนินกิจกรรมไม่สะดวก ยากต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ครูมีภาระงานมากจึงไม่สามารถจัดกิจกรรมตามที่วางแผนไว้จึงทำให้การสอนขาดประสิทธิภาพและห้องปฏิบัติการไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ต่ำ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้นต้องมีการปรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งของสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีแรงกระตุ้นใจอยากที่จะใฝ่รู้ตั้งใจเรียนและเกิดการเรียนรู้ ถ้าผู้สอนใช้วิธีการสอนที่ดีและมีสื่อที่เหมาะสมจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากขึ้นจากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในการที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้ศึกษาเทคนิควิธีสอน และการนำสื่อการสอนมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งแนวทางหนึ่งของเทคนิคการเรียนรู้ นั่นคือ “การเรียนรู้แบบร่วมมือ” เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหาที่เกิดขึ้นโดยสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และมีความสำคัญต่อผู้เรียน ตัวปัญหาจะเป็นจุดตั้งต้นของกระบวนการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาด้วยเหตุผล และการสืบค้นหาข้อมูลเพื่อเข้าใจกลไกของตัวปัญหา โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนเบื่อหน่ายและไม่สนใจการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้ โดยการจัดการเรียนรู้จะเน้นการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ทำให้สามารถแก้ปัญหาทางการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนได้ (วิริยะ ฤชชัยพานิชย์, 2558) รวมทั้งวิธีการเรียนรู้แบบนี้จะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเองซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกฝน การสร้างองค์ความรู้โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหาอย่างมีความหมายต่อผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือจึงเป็นเครื่องมือในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย โดยผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปเผชิญสถานการณ์ปัญหาจริงหรือผู้สอนอาจจัดสภาพการณ์ให้ผู้เรียนเผชิญปัญหา และฝึกกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาร่วมกันเป็นกลุ่ม ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจปัญหานั้นอย่างชัดเจน ได้เห็นทางเลือกและวิธีการที่หลากหลายในการแก้ปัญหานั้น รวมทั้งให้ผู้เรียนเกิดความใฝ่รู้เกิดทักษะ กระบวนการคิดและกระบวนการแก้ปัญหาต่าง ๆ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งแต่ละคนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และการมีความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย (อัญชญา พรหมเพ็ญ, 2562) และสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ วิภาพรธณ พินลา และคณะ (2561) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขตลอดจนสามารถนำเอาความรู้ความเข้าใจนั้นไปปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืนโดยจุดมุ่งหมายที่สำคัญของรายวิชาสังคมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นผู้เรียนได้มีทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านสังคม ทักษะด้านการคิด ทักษะด้านการตัดสินใจและทักษะการแก้ปัญหาที่ใช้ในการดำเนินชีวิตของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมในการสร้างพลเมืองดีของประเทศอันจะเป็นรากฐานของพลโลกต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำวิธีสอนแบบร่วมมือมาทดลองใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องสถาบันทางสังคม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นอกจากจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นแล้วยังช่วยพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนในด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและสมาชิกในสังคมได้เป็นอย่างดีก่อให้เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการเรียนเกิดความพึงพอใจมีการช่วยเหลือกันมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานและส่งเสริมให้รู้จักแสวงหาความรู้ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75
- 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ก่อนเรียนและหลังเรียน
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ประชากร คือ นักเรียนโรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเขต 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 31 รูป ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (specific sample group) โดยผู้วิจัยกำหนดการสร้างเครื่องมือในการวิจัยมี 2 ชุด ได้แก่

1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1) การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1) ผู้วิจัยศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อตรวจสอบมาตรฐานและตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้ที่จะทดลองกับนักเรียน

1.2) วิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

1.3) ศึกษากำหนดการสอนที่จัดทำในหน่วยการเรียนรู้ วางแผนการจัดกิจกรรมในแต่ละแผนตามกำหนดการสอน

1.4) กำหนดองค์ประกอบที่เป็นส่วนประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

1.5) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.6) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถาบันทางสังคม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1.7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (ในระดับมหาวิทยาลัย หมายถึง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และในระดับสถานศึกษา หมายถึง ครูระดับชำนาญการขึ้นไป (ค.ศ1) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้แบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้เท่ากับ 1.00 แล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.8) นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปสอนกับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการสร้างเครื่องมือ ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนการสอนตามนวัตกรรมและแสดงให้เห็นขั้นตอนของการใช้นวัตกรรมตามที่กำหนด จำนวน 3 แผน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทของสถาบันทางสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 บทบาทสำคัญของสถาบันทางสังคมไทย

ชั้นที่ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

2.1) ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดทฤษฎีการศึกษาความคิดเห็น

2.2) ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เรื่อง การแสดงความคิดเห็น

ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาประสิทธิภาพ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัยมี 3 ชุด ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสถาบันทางสังคมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน มีผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75

4.1 คะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ระหว่างเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีนักเรียนจำนวน 31 รูป พบว่า คะแนนที่ได้จากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 48.16 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.84 และมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 80.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยคะแนนชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีรายละเอียด ดังนี้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 นักเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 13.38 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.62 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 นักเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 16.09 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.97 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 นักเรียนได้คะแนนค่าเฉลี่ย 18.67 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.07 จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จากการทำแบบทดสอบปรนัย 30 ข้อ รวม 30 คะแนน พบว่า นักเรียนจำนวน 31 รูป มีผลรวมของคะแนนสอบหลังเรียน 800 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมทั้งหมด 25.80 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.55 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E2 เท่ากับ 86.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยนำคะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมระหว่างเรียน (E1) เปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.26/86.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยใช้การเรียนแบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ก่อนเรียนและหลังเรียน

4.3 ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทานพบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนรวม 800 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.80 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.55 ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนที่มีคะแนนรวม 456 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.70 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.32

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร ก่อนเรียนและหลังเรียนวิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t

กลุ่มตัวอย่าง	N	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t-test
			\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	31	50	14.70	1.32	25.80	1.55	36.99*

* ค่า t มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและวัฒนธรรม เรื่อง สถาบันทางสังคม โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน ก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่า t (t-test) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่า t ที่คำนวณได้กับค่า t ในตารางพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตอนที่ 3 การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

เมื่อผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนตามกระบวนการแล้ว ได้สอบถามนักเรียนถึงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามที่มีประเด็นจำนวน 5 ประเด็นและมีระดับของความคิดเห็น 5 ระดับ ผลการศึกษาพบความคิดเห็นของนักเรียนตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.5 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน	4.39	0.50	มาก	3
2	ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้	4.52	0.51	มากที่สุด	1
3	ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.45	0.51	มาก	2
4	ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอน	4.26	0.44	มาก	5
5	ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	4.29	0.46	มาก	4
รวม		4.38	0.48	มาก	

จากตารางที่ 4.5 ผลความคิดเห็นของนักเรียนที่มีที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้ ในภาพรวมพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ มี

ค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่า นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านวิธีการถ่ายทอดความรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.51) รองลงมาคือ นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการบูรณาการและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.51) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านการเตรียมเนื้อหาการสอน มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.50) นักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.46) และนักเรียนมีความเห็นต่อการเรียนรู้ด้านความรู้ความสามารถของผู้สอนมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.44)

อภิปรายผลการวิจัย

1) การทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน สูงกว่าตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 75/75 เพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้การแบบร่วมมือและชุดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ แก้ปัญหาในด้านความแตกต่างระหว่างบุคคล เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ลดภาระครูเปิดโอกาสให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ ศึกษา และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ผึกทักษะการคิด กล้าตัดสินใจ มีลักษณะนิสัยที่ชอบแสวงหาหรือศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในวิธีต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนเป็นคนที่มีความคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถปฏิบัติกิจกรรมนั้นด้วยตนเอง นำความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ นอกจากนี้ ชุดกิจกรรมสอดคล้องกับงานวิจัย อรรณา นรพงษ์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ”การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านสวนแดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร” ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวม (E1/E2) เท่ากับ 86.79/82.59 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ 2) ผลการทดสอบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่า 19.56 คิดเป็นร้อยละ 65.18 ค่าเฉลี่ยการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่า 25.33 คิดเป็นร้อยละ 84.44 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยค่าเฉลี่ย (μ) รวมทุกด้านเท่ากับ 4.5

2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้สึที่ดีเกี่ยวกับตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น นอกจากนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มแบบเจาะจง ซึ่งในส่วนของเนื้อหาเรียนแบ่งออกเป็นแบบทดสอบ ก่อนเรียน เนื้อหาบทเรียน แบบทดสอบหลังเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือสูงกว่าก่อนการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยมะลิวรรณ

อินโต (2566) ได้ศึกษาเรื่อง “การสอนแบบร่วมมือเรื่องความเป็นไทยสาระหน้าที่พลเมืองเพื่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการวิจัยพบว่า 1) จากการศึกษาวิจัยพบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่องความเป็นไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน ปรากฏว่าแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเรื่อง ความเป็นไทยทั้ง 4 แผน มีประสิทธิภาพ 8188 /84.26 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพมาตรฐาน ที่ตั้งไว้ คือ (E1/ E2) 80/80 2) ผลการวิเคราะห์คะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเรื่องความเป็นไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 15.96 และหลังจากการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 25.06 ซึ่งสรุปได้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน 1596 /25.06 ผลการวิจัยโดยรวม พบว่า การสอนแบบร่วมมือเรื่องความเป็นไทยสาระหน้าที่พลเมือง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้เกิดพัฒนาการด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ และเกิดจิตสำนึกที่ดีนักเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นการฝึกการใช้ทักษะการดำเนินชีวิตให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องสถาบันทางสังคมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องสถาบันทางสังคมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักเรียน

สรุป

บทความวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในเรื่องสถาบันทางสังคม ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลักดังนี้ ผลการทดสอบประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้คะแนนเฉลี่ยจากการทำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างเรียนอยู่ที่ 48.16 จากคะแนนเต็ม 60 คะแนน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.84 ประสิทธิภาพของกระบวนการ E1 เท่ากับ 80.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้คะแนนสอบหลังเรียนรวมทั้งสิ้น 800 คะแนน โดยมีค่าเฉลี่ย 25.80 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.55 แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนประสิทธิภาพของแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้ E2 เท่ากับ 86.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 25.80$, S.D. = 1.55) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 14.70$, S.D. = 1.32) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สะท้อนถึงการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนนักเรียนมีความเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.48) จากการศึกษา พบว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือมีผลกระทบเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และนักเรียนมีความคิดเห็นเชิงบวกต่อการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในอนาคตต่อไปได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1) ครูผู้สอนควรนำรูปแบบการจัดกิจกรรมแบบร่วมมือรูปแบบร่วมเรียนรู้ ไปใช้กับบทเรียนหรือระดับอื่นเพื่อเป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานร่วมกันและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยเลือกเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสม

2) ในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือนั้น ควรให้โอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ครูได้ทำการสอนมากยิ่งขึ้น เพราะอาจช่วยให้ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือนั้นสูงขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคร่วมกับนวัตกรรมอื่น ๆ เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายน่าสนใจนักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียนมากขึ้น

2) ควรวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิกซอว์กับเทคนิควิธีสอนอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

มะลิวรรณ อินโต. (2566). การสอนแบบร่วมมือเรื่องความเป็นไทยสาระหน้าที่พลเมืองเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 7 จังหวัดสุพรรณบุรี. *บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*.

- โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร. (2566). ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ปีการศึกษา 2565 - 2566. โรงเรียนสามัคคีวิทยาทาน วัดเจดีย์หลวงวรวิหาร.
- วิภาพรรณ พินลา และคณะ. (2561). การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิริยะ ฤชชัยพาณิชย์. (2558). รูปแบบการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสรรค์สร้างนวัตกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์. วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์. 4(1): 81-99.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). วิธีการเรียนรู้แบบนี้จะมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อรณา นรพงษ์. (2566). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านสวนแตง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์. 1(2): 1-15.
- อัญชนา พรหมเพ็ญ. (2562). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านการเรียนรู้แบบร่วมมือและว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น. 5(4): 76.